

Binnen de vaste commissie voor Defensie hebben de onderstaande fracties de behoefte vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Minister van Defensie over de Kustwacht Caribisch gebied.

De voorzitter van de commissie,
Paternotte

Adjunct-griffier van de commissie,
Manten

Inhoudsopgave

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de PVV-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de JA21-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de Groep Markuszower

II Antwoord / Reactie van de Minister

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie maken zich nog steeds zorgen over de Amerikaanse activiteiten in het Caribisch gebied. Hierover hebben deze leden nog enkele vragen. Welk risico loopt de kustwacht in het Caribisch gebied? Welke contacten en/of samenwerking zijn er tussen de Kustwacht en hun Amerikaanse counterparts? Op welke manier ondervindt de kustwacht gevolgen van de Amerikaanse activiteiten in het Caribisch gebied? Wat zijn de gevolgen van het terugschalen van de anti-drugsoperaties met de VS in het Caribisch gebied, zo vragen deze leden.

De leden van de D66-fractie hebben met interesse kennisgenomen van het jaarplan 2026 van de Kustwacht voor het Koninkrijk der Nederlanden in het Caribisch gebied. Hierover hebben de leden nog enkele vragen. De Minister geeft aan dat zij nog niet weet wanneer de nieuwe Hangar op Hato airport gereed zal zijn en dat er (om de operationele inzetbaarheid te waarborgen) eventuele mitigerende maatregelen van tijdelijke aard genomen kunnen worden voordat de nieuwbouw is afgerond. Waar moet dan aan gedacht worden, zo vragen deze leden. Hoe staat het met de personeelstekorten en welke acties staan hier op de rol om die in te vullen? De kustwacht werkt toe naar een 24/7-organisatie, wat houdt dit concreet in?

De kustwacht heeft naar aanleiding van een aantal integriteitsincidenten besloten maatregelen te intensiveren en heeft deze vastgelegd in het urgentieplan integriteit 2025. Welke structurele maatregelen gaan er getroffen worden?

De leden van de D66-fractie feliciteren de Kustwacht voor het Koninkrijk der Nederlanden in het Caribisch gebied met hun 30e verjaardag. Deze leden erkennen de noodzaak voor het aanschaffen van nieuwe patrouilleschepen. Op welke manier zal met de nieuwe functies (zoals infrarood) ook het werk van de Kustwacht worden aangepast? De kustwacht beschikt alleen over een aantal kleine drones. Welke mogelijkheden ziet de Minister om ook grotere en meer geavanceerde drones toe te voegen?

Tot slot hebben de leden van de D66-fractie nog enkele losse vragen. Op welke manier is ook de kustwacht voor het Koninkrijk der Nederlanden in het Caribisch gebied betrokken bij het tegengaan van de schaduwvloot en het varen onder valse vlag? Op welke manier wordt er samengewerkt met de private sector, zo vragen deze leden.

Vragen en opmerkingen van de leden van de PVV-fractie

De leden van de PVV-fractie hebben kennisgenomen van het Jaarplan 2026 Kustwacht voor het Koninkrijk der Nederlanden in het Caribisch Gebied. De leden zien de grote opgave die de Kustwacht heeft te volbrengen in het kader van veiligheid met betrekking tot de toenemende geopolitieke spanningen en drugsgerelateerd crimineel geweld in het Caribisch gebied. Wel hebben de leden enkele vragen.

Ten eerste hebben de leden van de PVV-fractie zorgen over de geopolitieke spanningen en de gevolgen die dit kan hebben voor de Caribische delen van ons Koninkrijk met betrekking tot illegale migratie en druggerelateerde criminaliteit. Hoe effectief is de Kustwacht in het terugsturen van illegale migranten van de Caribische eilanden? Kan de Minister concrete cijfers verstrekken over de resultaten van de bestrijding van illegale migratie door de Kustwacht, waaronder het aantal onderscheppingen en teruggestuurde migranten, en toelichten hoe de effectiviteit van deze inzet wordt gemeten? Wat is de capaciteit en bevoegdheid van de Kustwacht met betrekking tot illegale migratie en druggerelateerde criminaliteit?

De leden van de PVV-fractie constateren dat de Kustwacht inzet op een verdere ontwikkeling naar informatiegestuurd optreden, terwijl tegelijkertijd sprake is van schaarste aan gespecialiseerd personeel. Hoe realistisch is deze ontwikkeling gezien de huidige personeelstekorten en wat zijn de gevolgen voor de operationele inzetbaarheid?

Deze leden hebben kennisgenomen van recente integriteitsincidenten binnen de Kustwacht waarbij sprake was van betrokkenheid bij drugs-smokkel. Welke maatregelen zijn genomen om beïnvloeding door criminele netwerken te voorkomen en wat zijn de gevolgen voor de inzetbaarheid van de organisatie?

De leden van de PVV-fractie zijn van mening dat operationele slagkracht van de Kustwacht de prioriteit heeft. Het budget dat besteed wordt aan de Kustwacht moet volgens deze leden gaan naar materiaal en militaire infrastructuur. Kan de Minister garanderen dat het budget voor de Kustwacht gaat naar materiaal en militaire infrastructuur om de operationele slagkracht te verhogen, in plaats van naar extra bureaucratische managementlagen? Hoe verlopen de investeringen in steunpunt Hato en kan de Minister inzicht geven in de totale kosten en de verwachte doorlooptijd van dit project? Wordt bij de ontwikkeling van steunpunt Hato rekening gehouden met dreigingen zoals (spionage)drones en moderne precisiewapens, en welke voorzieningen worden getroffen voor detectie en bescherming, zo vragen deze leden.

Op twee luchthavens op Curaçao en Aruba is het Amerikaanse leger aanwezig op zogenoemde «forward operating locations» voor antidrugsoperaties. De leden van de PVV-fractie constateren dat de samenwerking met de Verenigde Staten niet op alle onderdelen vanzelfsprekend is. Zo werkt de Kustwacht niet samen en deelt zij geen informatie met de in 2025 gestarte nationale Amerikaanse operatie tegen drugskartels in en rond Venezuela. Kan de Minister toelichten waarom de Kustwacht niet samenwerkt en geen informatie deelt met deze operatie en welke juridische en beleidsmatige overwegingen hieraan ten grondslag liggen? Wat zijn de gevolgen hiervan voor de effectiviteit van antidrugsoperaties in de regio? Is de Minister voornemens om de samenwerking met de Verenigde Staten in het Caribisch gebied verder te versterken?

Tot slot hebben de leden van de PVV-fractie vragen over de kostenverdeling van de Kustwacht. Nederland neemt namelijk vrijwel alle kosten op zich om het Caribisch deel van het Koninkrijk te beschermen. Deze leden vinden deze verdeling niet in verhouding en achten een eerlijkere bijdrage van de andere landen noodzakelijk. Is de Minister voornemens zich in te zetten voor een eerlijkere kostenverdeling tussen de landen binnen het Koninkrijk, zo vragen deze leden.

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van het Jaarplan 2026 van de Kustwacht voor het Koninkrijk der Nederlanden in het Caribisch gebied. Voor de leden van de CDA-fractie staat voorop dat de Kustwacht in het Caribisch gebied een onmisbare taak heeft in een regio die onrustiger wordt. Juist daarom moeten personeel, integriteit, materieel en financiering op orde zijn.

De Kustwacht opereert in een dynamische regio, met spanningen rond Venezuela, grensoverschrijdende criminaliteit en mogelijke effecten op migratiestromen, drugsmokkel en search and rescue. De leden van de CDA-fractie vragen de Minister wat deze spanningen in de regio concreet betekenen voor de inzet van de Kustwacht in 2026. Welke scenario's liggen er klaar als de situatie rond Venezuela verder verslechtert? Ziet het kabinet nu al een stijging in druk op grensbewaking, opsporing of search and rescue?

De Kustwacht wil meer informatiegestuurd opereren. Tegelijk is juist gespecialiseerd personeel schaars. Ook is er sprake van zeven verschillende rechtsposities binnen één organisatie. Wanneer is het onderzoek naar een meer uniforme rechtspositie gereed, zo vragen de leden van de CDA-fractie.

De beantwoording van de feitelijke vragen laat zien dat er incidenten hebben plaatsgevonden, waaronder aanhoudingen, veroordelingen en schorsingen. De leden van de CDA-fractie vragen het kabinet welke concrete maatregelen sinds het Urgentieplan Integriteit 2025 zijn genomen. Hoe wordt personeel beter beschermd tegen druk of beïnvloeding door criminele netwerken?

De Kustwacht zet in op instandhouding van materieel, vervanging van de Justice-20-vaartuigen, vervanging van de cutters en waldetectie op de Bovenwindse eilanden. Tegelijk is de hangaar op Hato in ondermaatse conditie en loopt het vastgoedtraject vertraging op. De leden van de CDA-fractie vragen de Minister daarom wat de actuele planning is voor de vervanging van de hangaar op Hato en welke risico's de Minister ziet als verdere vertraging optreedt. Wat kosten de tijdelijke maatregelen om de huidige hangaar operationeel te houden?

De totale uitgaven in 2026 bedragen circa € 68 miljoen. Nederland draagt ongeveer 88% van deze kosten. De samenwerking met de VS via JIATF-S kent wel meerkosten en ontvangsten, maar die zijn niet in de begroting opgenomen. De leden van de CDA-fractie vragen de Minister of zij de huidige kostenverdeling tussen de landen nog houdbaar acht op de langere termijn. Waarom zijn de geldstromen rond JIATF-S niet zichtbaar in de begroting en wat is hiervoor de actuele raming? Wordt deze kostenverdeling opnieuw bezien bij het opstellen van het langetermijnplan 2029–2038, zo vragen de leden van de CDA-fractie.

In antwoord op schriftelijke vragen van de leden Van Ark, Boswijk en Tijs van den Brink over het bericht «Nederland laat illegale tanker met Venezolaanse olie toe op Curaçao» (Tweede Kamer, vergaderjaar 2025–2026, Aanhangsel 1386) stelt het kabinet in antwoord zeven dat de Koninkrijks Maritieme Administratie (KMA) het initiatief heeft genomen om de reikwijdte en juridische mogelijkheden van ontzeggende procedures te evalueren en waar mogelijk Koninkrijksbreed te harmoniseren, tenminste met de maritieme autoriteiten in het Caribisch deel van het Koninkrijk. De leden van de CDA-fractie vragen naar de stand van zaken hiervan.

De leden van de CDA-fractie vragen ten slotte of het kabinet een overzicht kan geven van de taakverdeling tussen Curaçao, de KMA, ILT, Buitenlandse Zaken, de havenmeester en de Kustwacht bij verdachte schepen, inclusief escalatiepunten en doorzettingsmacht.

Vragen en opmerkingen van de leden van de JA21-fractie.

De leden van de JA21-fractie hebben kennisgenomen van het feit dat naar aanleiding van recente integriteitsincidenten binnen de Kustwacht het Urgentieplan Integriteit 2025 is opgesteld. Daarbij zou sprake zijn geweest van medewerkers die, ondanks de centrale taak van de Kustwacht in de bestrijding van drugshandel, zelf betrokken zijn geraakt bij drugsgerelateerde criminaliteit. Kan de Minister exact aangeven hoeveel integriteitsincidenten sinds 2024 hebben geleid tot aanhouding, veroordeling, schorsing, ontslag of andere disciplinaire maatregelen, uitgesplitst naar aard van het incident en functiecategorie?

De leden van de JA21-fractie vragen de Minister welke consequenties deze integriteitsschendingen hebben gehad voor de operationele inzetbaarheid en het uitvoeren van de taakstelling van de Kustwacht.

De leden van de JA21-fractie hebben kennisgenomen van signalen dat er eerder «te weinig zicht» was op grensoverschrijdende criminaliteit in het Caribisch gebied. Kan de Minister aangeven hoe zij dit signaal beoordeelt en waar dit tekort volgens haar precies in zat?

De leden van de JA21-fractie vragen de Minister hoe wordt voorkomen dat personeel van de Kustwacht, mede gezien de kleinschalige eilandsamenleving, onder sociale druk of in de invloedssfeer van criminele netwerken komt te staan.

De leden van de JA21-fractie constateren dat de Kustwacht een gebied van circa 300.000 km² bestrijkt, terwijl de geopolitieke en criminele druk in de regio toeneemt. Acht de Minister de huidige capaciteit toereikend voor de taken die van de Kustwacht worden gevraagd en voor de huidige veiligheidssituatie in de regio?

De leden van de JA21-fractie vragen de Minister of in het nieuwe langetermijnplan wordt uitgegaan van uitbreiding van de capaciteit, dan wel uitsluitend van vervanging van bestaand materieel. Kan de Minister tevens toelichten waarom voor die inzet wordt gekozen, zo vragen deze leden.

Vragen en opmerkingen van de leden van de Groep Markuszower

De leden van Groep Markuszower hebben met interesse kennisgenomen van de stukken over de Kustwacht Caribisch Gebied. Genoemde leden hebben hierover nog enkele vragen en opmerkingen.

Genoemde leden vragen zich af hoe de Kustwacht van het Caribisch gebied Venezuela economisch kan ondersteunen na de recente machtswisseling. Ook zijn genoemde leden benieuwd hoeveel Venezolaanse bootvluchtelingen er in de afgelopen vijf jaar naar de ABC-eilanden zijn gevaren en in hoeverre nieuwe vluchtelingenstromen worden verwacht. Hoe wordt hierop geacteerd?

De leden van de Groep Markuszower vragen wanneer de integriteits-schendingen die hebben geleid tot aanhoudingen en schorsingen zijn ontdekt. Om hoeveel personen gaat het? Welke rol spelen criminele netwerken hierbij? Wat was de eindbestemming van de onderschepte drugsmokkel en welke middelen betrof dit specifiek?

Nederland draagt 88% van de kosten. Genoemde leden zijn benieuwd hoe de kostenverdeling zich de komende jaren naar alle waarschijnlijkheid gaat ontwikkelen. Kan de Minister daar al iets over zeggen?

II Antwoord/ Reactie van de Minister